

Fotografia analítica de Dona i ocell (1983), de Joan Miró.

Oriol Nogueras Maza, 1998

www.onogueras.com / ops1979@gmail.com

L'escultura de Dona i ocell, en tant que escultura, té sentit o és llegible des de tots els punts de vista, el paral·lelepípede en el qual la podem inserir ofereix quatre cares diferents, en les quals probablement una destacaria sobre les altres tres. Parlo de la part on apareix el llarg forat negre (fotografia 1), la vagina, que si bé no té una preponderància absoluta, si es desmarca de les altres tres cares per diferents aspectes compositius.

El fet de ser una escultura abstracta i de forma cilíndrica fa difícil establir una divisió en seccions planes com són les fotografies, però des del meu punt de vista Miró emfatitza més aquesta cara de l'escultura a partir d'elements com ara el forat negre que obre dins del format pràcticament llis que en principi té, tallant així la textura i també els colors vius que apareixen a la resta de l'obra. És una manera de cridar l'atenció sobre aquesta cara, trencant l'espai de colors intensos per entrar en un buit de fosc, la vagina de la dona, un llarg forat de caràcter vertical, en una forma que tendeix a l'ascens dinàmic que condueix la vista cap a l'altre buit d'aquesta secció, el melic, i més amunt el cap i l'ocell. La possible centralitat d'aquest costat de l'escultura, doncs, queda també emmarcada per aquesta linealitat ascendent que transporta la mirada des de la vagina fins l'ocell, immersa dins una voluntat simbòlica que després veurem.

A més a més des d'aquesta cara de l'obra també se'ns fa més fàcil fer una dissecció vertical en parts, en la qual distingim un primer bloc format per la vagina, un segon bloc on trobem el melic i que seria el tronc, i un tercer bloc format pel cilindre i l'ocell que seria el cap.(fotografia 5)

Com a obra pública no crec que es tracti d'un objecte aïllat del parc, és part d'ell, dins l'aigua en la que es troba actua com a obra que emergeix d'ella, la bassa i el que en ella trobem són sens dubte part del conjunt de l'obra i delimita alhora el nivell de proximitat que podem assolir vers l'obra, delimita els nostres punts de vista. A més no podem deixar de banda la intenció de Miró en la gran quantitat d'obres públiques que va crear i en les quals dipositava una voluntat d'interferir en la vida del caminant, de l'home que passeja i es troba davant seu l'obra d'art. D'alguna manera, Barcelona és una mostra d'això, una ciutat farcida d'art

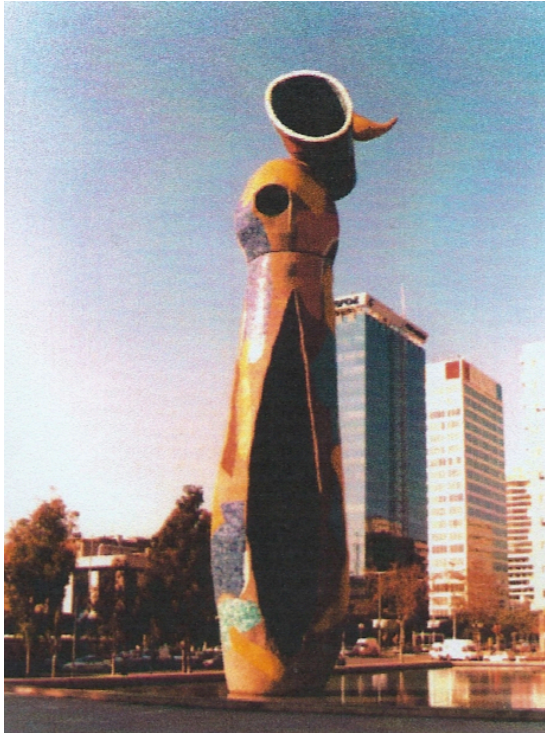
de Miró al carrer, obres envoltades de gent, que s'hi deté a observar o no però que les veu, la unió d'art i de vida quotidiana. Així, l'obra, com a part de la Plaça de l'Escorxador, no escapa a aquest innocent intrusisme que Miró perseguia a l'hora de realitzar les seves obres, una manera de penetrar i d'influir a la vida de les persones a través del seu art. Potser és per aquesta raó que Dona i ocell, al igual que la resta de les seves obres públiques, és una gran pala monumental de colors base, vius, intensos, que fan que d'alguna manera la nostra mirada s'hi hagi de detenir un moment, uns colors que ens criden a l'observació.

Des d'un punt de vista allunyat, observant l'escultura per la teòrica cara posterior (fotografia 6), l'entorn dibuixa al seu fons la Plaça de toros de les Arenes, que, d'interpretació dubtosa, podria marcar el contrast entre la festa taurina eminentment masculina i terrenal enfront la dona i ocell, de caràcter celestial i femení.

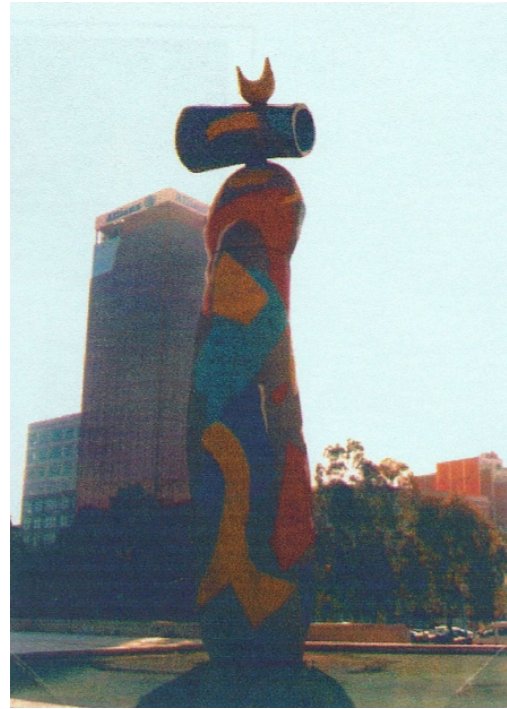
Des del punt de vista expressiu, m'atreviria a exposar que Miró pretén destacar aquí diferents aspectes relacionats amb la dona. Dona i ocell és un tema molt freqüent en Miró, probablement amb la intenció d'establir un llaç entre tots dos elements, la dona i l'ocell per destacar precisament el que la dona té de volant, de somiadora. L'ocell actua així com a vincle entre la dona i el cel, com a element que la transporta i li atorga el caràcter celestial que abans comentàvem. Des d'aquest punt de vista crec que l'entorn pren molta rellevància, no només l'entorn físic com ara la bassa o la plaça de toros, sinó l'entorn que provoca el dia i la nit, la llum del dia o la foscor amb les estrelles. De dia, la vertical ascendent culmina amb l'ocell, però més enllà amb el cel clar i amb l'estel celestial, el sol; de nit, aquesta linealitat ens transporta cap a les estrelles, fins i tot l'ocell es pot confondre amb una lluna, que junt als estels emfatitzen la idea de la dona somiadora, fet que apareix també en un quadre de Miró, "Dona, ocell i estrella" (imatge 9).

També podríem trobar una possible al·lusió a la fertilitat fixant-nos en el conjunt de l'obra, en la que trobem representats diferents aspectes en combinació : la mateixa dona, la seva vagina, com a símbol de reproducció, i també el melic, que seria l'origen, el llaç que ens lliga a la mare abans de néixer. Tots aquests aspectes queden agrupats en l'escultura, i aquesta resta immersa dins l'aigua, un altre símbol de fertilitat i gènesi.

Així doncs, en Dona i ocell de Joan Miró hem pogut trobar diferents aspectes de certa frontalitat compositiva, dins un possible pla simbòlic d'exaltació a la dona i a les seves virtuts entorn a un espai important com a part de l'obra.

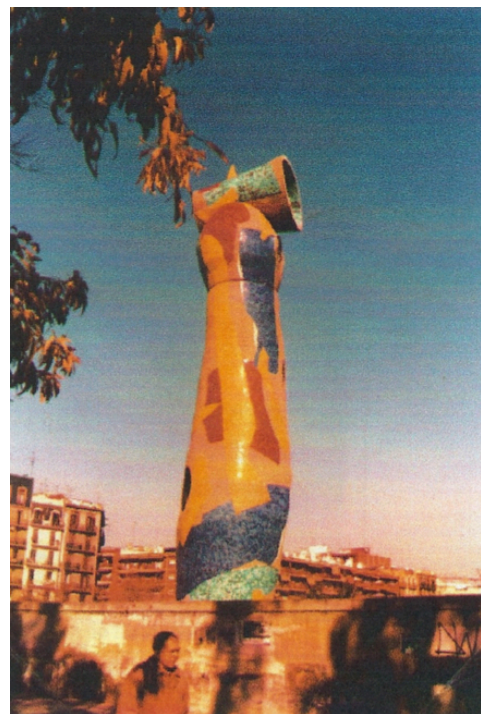
Fotografia 1: Costat 1

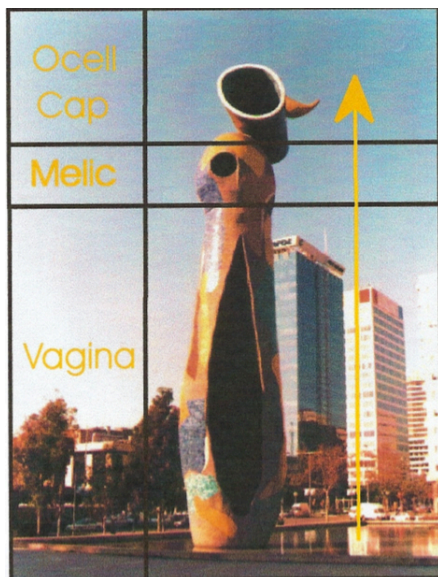
Fotografia 2: Costat 2

Fotografia 3: Cara 3

Fotografia 4: Cara 4

Fotografia 5: Seccions de la cara 1

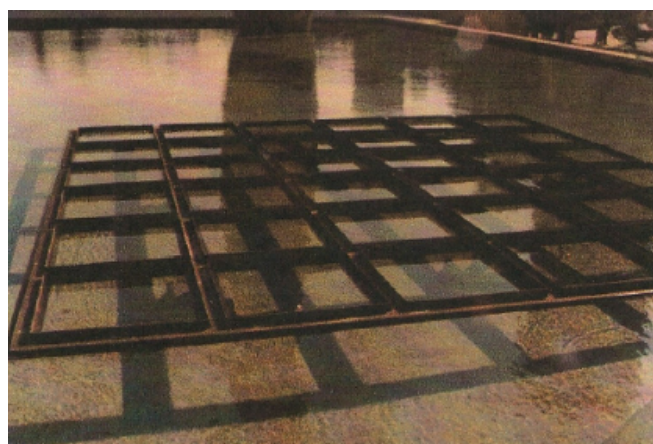
Fotografia 6: Visió allunyada amb la Plaça de les Arenes

Fotografia 7: Cap i ocell

Fotografia 8: "Dona, ocell i estrella", Miró (1942)

Fotografia 9: Aigua que envolta l'escultura